

ÉRTÉKELÉSI GYAKORLAT A SZAKISKOLÁKBAN A FEJLESZTÉSI PROGRAM KEZDETÉN ÉS VÉGÉN

Ranschburg Ágnes

M-ÉRTÉK Számítástechnikai és Oktatási Bt.

Kulcsszavak: kérdőíves vizsgálat, iskolai tanuló-értékelés, hozzáadott érték

Abban az 57 iskolában, amely a Szakiskolai Fejlesztési Programhoz írt pályázatában megjelölte az értékelést is, amellyel kapcsolatban részt venne a Program munkájában, 2003 szeptemberében kérdőíves vizsgálatot végeztünk. Számos szempontból jártuk körbe az intézmények tanuló értékeléssel kapcsolatba hozható elveit, gyakorlatát, eljárásait.

A kérdőívvel gyűjtött adatok és az iskolák lemorzsolódási adatai között kerestünk összefüggéseket, mivel úgy véljük, hogy a szakiskolákban igen magas lemorzsolódást értékelési sajátosságok is magyarázhatják. A vizsgálatnak a fejlesztési processzus végére tervezett megismétlésétől azt reméljük, hogy a három év alatt tudatosan és nagy ráfordítással végzett munka eredményeit fogja igazolni.

A vizsgálat eszközüül szolgáló kérdőív két nagy fejezetre osztható. Az első rész az iskolai értékelési rendszert igyekszik, míg a második a pedagógusok értékelési gyakorlatára vonatkozó kérdéseket tartalmaz. A kérdőívet mindegyik szakiskolában személyes interjúk formájában vettük fel 2003-ban és 2006 tavaszán. Minden iskolában három-három interjút készítettünk mindkét alkalommal; az igazgatót és az általa kijelölt két pedagógust kérdeztük. A két pedagógussal kapcsolatban azt kértük, hogy az egyik a szakiskola szakmai, a másik a közismereti oldalát reprezentálja. Az adatokat ITEM2 programmal dolgoztuk fel.

Egyetlen iskolatípusban mértünk, a szakiskolában, amely nem írja le a magyar oktatási rendszer egészét. A minta nem reprezentatív még a szakiskolák vonatkozásában sem. Azok az iskolák, amelyek az értékelésüket önkéntes vállalással fejleszteni akarták, valószínűleg nyitottabbak az újra, mint a nem-pályázó többség. Ezzel szemben Magyarországon tudomásunk szerint első ízben vállalkoztunk ennek a – meggyőződésünk szerint – igen fontos, de a hagyományos pedagógiai módszertanban elhanyagolt területnek a felmérésére.

A második adatfelvétel még folyik, eredményekről csak az első adatfelvétel kapcsán beszélhetünk. Az eddigi adatok azt mutatják, hogy az egyéni teljesítmény rendszeres követése és jelesebb alkalmakkor objektív standardhoz való viszonyítása lehet csak a szakiskolai értékelés eredményes módszere. Az egységes értékelési rendszer segítheti a mutatók javulását, de csak akkor, ha az egység nem bürokratikus, merev rendszert, hanem az elvek, és értékek közösségét jelenti.

A konferencia idejére a második adatfelvétel adatainak feldolgozása és a két adatfelvétel adatainak összehasonlítása is megtörténik.